

Tin Lemac

University of Zadar

tlemac22@unizd.hr

ORCID: 0000-0001-8645-6997

POZNAŃSKIE STUDIA SLAWISTYCZNE

NR 29 (2025)

Data przesłania tekstu do redakcji: 21.10.2025

Data przyjęcia tekstu do publikacji: 24.10.2025

Slovački udžbenik makedonskog autora o suvremenom hrvatskom pjesništvu

Zvonko Taneski: *Súčasná chorvátska poézia (Vysokoškolská učebnica pre študentov slovanských filológii)*. Nitra: Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre 2025, 110 s. ISBN 978-80-558-2313-3.

ABSTRACT: Lemac Tin, *Slovak textbook by Macedonian author on recent Croatian poetry*, "Poznańskie Studia Slawistyczne" 29. Poznań 2025. Wydawnictwo "Poznańskie Studia Polonistyczne," Adam Mickiewicz University, Poznań, pp. 421–424. ISSN 2084-3011.

The paper critically reviews Zvonko Taneski's university textbook *Súčasná chorvátska poézia (Vysokoškolská učebnica pre štupníkov slovanských filológii)*. It is a work of methodological literature in which contemporary Croatian poetry is presented to students of Slavic philology. The textbook is structured in an exemplary methodical manner: from expositorys on various topics from contemporary Croatian poetry to related questions and tasks, and pictorial material. The material is drawn from a careful critical reading of mainly recent Croatian critical, literary-historical, and literary-theoretical literature. Given that it is primarily a textbook that will be presented to Slovak students, strong Croatian-Slovak literary and cultural ties are emphasized.

KEYWORDS: Croatian poetry; Slovak textbook; Slavic philology

This is an open access article licensed under the Creative Commons CC BY 4.0 License (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). © Copyright by the Author(s).

Suvremena hrvatska poezija područje je književnopovijesnih i poetičkih nesuglasja zbog naravi samog naziva, generacijske razdijeljenosti i poetičkog opisa. Termin *suvremena* plod je hrvatske književne historiografije kojim je obilježena sva književnost od 1945. do danas. S obzirom na konotacije tog termina, lako bi se moglo pomiješati s razumijevanjem suvremenosti kao književne recentnosti (u prosjeku zadnjih desetak godina). Pjesničke generacije pod krovnim pojmom *suvremena hrvatska književnost* uglavnom su časopisne te su tako i poetički opisane u literaturi, na razini cjeline (predmetno polje generacijske poetike) i dijela (predmetno polje autorske poetike). Časopisne generacije prestaju u 90-ima i nultima, pa se tu pojavljuje svojevrsna demarkacijska linija prema ostatku prijašnjeg korpusa. Što se tiče poetičkog opisa pripadnih generacija i autora, postoje vrijedne monografije kao što su npr. *Pitanjaška ideja književnosti i Hrvatsko pjesništvo od 1945. do 2000.* Cvjetka Milanje, panoramski pregledi pjesništva jedne generacije (npr. *Isto i različito* Sanjina Sorela) i sumarni opis generacija kako bi se uspostavio poetički kontinuitet (npr. *Na kraju pjesme* Tvrtka Vukovića). Obilje druge literature također postoji, no napisati sveučilišni udžbenik o toj temi prijesto je potreban zbog studenata kroatistike i možebitno drugih slavističkih filologa.

Zvonko Taneski, izvanredni profesor na Odjelu za slavističke filologije Sveučilišta u Nitri, zadao si je takav zadatak. Oblikovao je studentski udžbenik koji se odlikuje jasnoćom, promišljenošću, metodičkim izlaganjem građe i elementima koje čine udžbenik kao što su vježbe i zadaci za studente na kraju svake nastavne jedinice. Na kraju udžbenika dao je uvid u kontinuitet vlastita rada (jedan članak koji je ranije objavljen inkorporiran je u ovu publikaciju), te priložio relevantan i opsežan popis literature na zadanu temu koji može biti poticajan studentima za daljnja istraživanja.

Spomenuti sveučilišni udžbenik podijeljen je na *Uvod* i pripadna sadržajna poglavlja (*Prolegomena o hrvatskom postmodernizmu, Slika građanskog rata (1991.-1995.) u hrvatskoj poeziji, Sinteza modernizma i postmodernizma i uspon 2000-ih u hrvatskoj poeziji i Interpretativna sonda tekstova suvremenih hrvatskih pjesnika*).

U *Uvodu* autor pojašnjava svrhu pisanja udžbenika dajući mu dimenziju poliperspektivnosti. Govori kako se on sastoji od književnopovijesnog i recepcijskog opisa suvremene hrvatske poezije, interpretacije

poezije, te kako je usmjeren na studenta i učenje zadane građe s metodičkim vidom razvoja kreativnosti.

U poglavlju *Prolegomena o hrvatskom postmodernizmu* polemizira se o pojmovima postmoderna i postmodernizam i postavljaju 70-e godine kao početak postmoderne pri čemu se 50-e i 60-e godine sumiraju autorском i stvaralačkom biografijom Slavka Mihalića i političko-povijesnim danostima tog vremena. Kao vrhunac postmodernizma uzimaju se *Forum* i *Pitanja* kao bitni konstitutivni časopisi te poezija gramatološkog obrata Branimira Bošnjaka, Darka Kolibaša i Ivana Rogića Nehajeva. Semkonkretisti se navode kao prva postmoderna generacija, dok se pitanjaši (potonja tri spomenuta autora), tj. njihova poetika u idejnom smislu definira kroz odnos jezika i stvarnosti. Kvorumaška se generacija smatra pluripoetičkom i postavlja kao granica postmodernizma. Govori se kako je jezik u toj generaciji prikazan kao jedinstvena stvarnost, a ne kao biće teksta i preuzima Bagićev opis kvorumaša kroz nekoliko diskurzivnih strategija (reaktualizacija, ironizacija, duhovito suprotstavljanje, manirističko ponavljanje prethodnih praksi).

Poglavlje *Slika građanskog rata (1991-1995.) u hrvatskoj poeziji* donosi spoznaje o jeziku poezije kao mediju prenošenja poruke i lirskoj poeziji kao sugestivnom odgovoru na ratnu zbilju. Autor se posebno referira na panoramu ratne poezije *U tom strašnom času* (ur. Ivo Sanader i Ante Stamać) i pjesničku zbirku Zvonimira Mrkonjića *Put u Dalj* koja se diskurzivno razlikuje od većine takve poezije (pisana je u obliku fragmentiranih bilježaka) iako se idejno ucjepljuje u ratno ozračje.

U poglavlju *Sinteza modernizma i postmodernizma i uspon 2000-ih u hrvatskoj poeziji* autor govori kako nulte nemaju generacijsku poetiku, te kako je riječ o individualnim projektima i eklektičnim modelima. Preuzima razlike moderne i postmoderne kao sustvarujućih silnica suvremenog hrvatskog pjesništva iz monografije *70 godina poezije* Sanjina Sorela. U pjesništvu devedesetih govori o hiperrealizmu mladih pjesnika (ističe Tatjanu Gromaču, Alenu Galovića, Miroslava Kirina i Ervina Jahića). Kao najmlađu generaciju pjesnika koja je obilježena snažnim odnosom prema jeziku kao biću teksta spominje Laru Mitraković, Moniku Herceg, Denisa Ćosića i Alenu Brleka. Također, komentira i neke antologije suvremenog hrvatskog pjesništva među kojima se ističe *Utjeha kaosa* Miroslava Mićanovića.

Završno poglavlje *Interpretativna sonda tekstova suvremenih hrvatskih pjesnika* nudi interpretacije poezije Danijela Dragojevića, Dorte Jagić i Branka Ćegeca. Izlaže sumarni opis poetike autora i tekuće kritike, te interpretira odabrane pjesme kroz sadržajnu, poetičku i stilističku prizmu. Kod Dragojevića važna je fenomenologija, kod Dorte Jagić kršćanski elementi predmetnotematskog i idejnotematskog sloja, a kod Ćegeca dnevnički zapisi i samorefleksija.

Sveučilišni udžbenik *Suvremena hrvatska poezija* Zvonka Taneskog uzorno je djelo metodičke literature. Ono ne slijedi samo uzuse metodičkog formalizma ogoljujući građu i nudeći je na krajnje recepcijski nezgrapnan način, već kroz sistematičnost i konzistentnost izlaganja, logičnu strukturu građe, prohodan i prijemčiv eksplikativni diskurz, te opsežan popis literature potiče studenta na promišljanje, istraživanje, prevođenje poezije i pisanje kritičkih osvrti. S obzirom na pregled prevedenih autora i tekstova u pojedinim poglavljima, udžbenik osnažuje i pridonosi razvoju slovačkih i hrvatskih književnih i kulturnih veza.

- **TIN LEMAC** is literary theorist, literary critic, editor, poet and university professor. He works as assistant professor on the Department for Croatian language and literature on University of Zadar. His research interests are related in poetics and stylistics of modern Croatian poetry and stylistic theory of the poetic media. He published hundred and seventy scientific and critic papers, eight scientific monographs, one book of selected critic papers, four books of poetry and one short novel. He is a member of Society of Croatian writers, Matrix Croatica, Croatian philological society, Commission of stylistics in International Slavic Committee, International Network for the Study of Lyric (INSL) and Poetic and Linguistic Association (PALA).